

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що є позитивний прогрес у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Він пов'язується не лише з удосконаленням законодавства, приведенням його у відповідність до міжнародних стандартів, а й із широкою просвітницькою роботою, спрямованою на суттєві зміни у ставленні суспільства до проблеми домашнього насильства, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, притягнення кривдників до відповідальності та зміну їхньої поведінки.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. *Верховна Рада України*. URL : [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19).
2. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» / кол. авт. ; за заг. ред. К. Б. Левченко, К. В. Павліченко, В. В. Чернея. Київ : МВС України ; Нац. акад. внутр. справ, 2020. 396 с.
3. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серп. 2018 р. № 658. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#n12>.

Віталіна ІВАШКО,

курсант

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Роман ОПАЦЬКИЙ,

доцент кафедри адміністративного
права та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЩОДО ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ

У період війни в Україні проблема домашнього насильства стала ще більш актуальною через додаткові умови воєнного конфлікту, які долучилися до вже існуючих традиційних чинників, що сприяють насильству в сім'ях. Воєнні дії, економічні і соціальні труднощі під час війни можуть збільшувати психоемоційне навантаження, що призводить до насильства в сім'ях, навіть там, де раніше такі прояви не фіксувалися.

У цій ситуації особливо страждають діти, які піддаються насильству і стають свідками вираження злості та відчаю дорослими. Навіть якщо самого фізичного насильства до дітей не застосовується, їхнє емоційне становище та побачене насильство можуть суттєво травмувати їхню психіку [1, с. 19].

Зменшення кількості повідомлень про випадки домашнього насильства свідчить про те, що люди стали менше звертатися за допомогою. Звіт поліції зафіксував зниження звернень на понад 50 %, але це не відображає реальний обсяг насильства, а скоріше свідчить про те, що люди вважають свої проблеми менш важливими в порівнянні з воєнними подіями. У багатьох випадках жертви вважають, що вони не на часі та замовчують свої проблеми перед загальним тлом воєнних трагедій.

Також важливо враховувати, що об'єктивні обставини, такі як припинення роботи органів влади в зоні конфлікту, зміни у фінансуванні проєктів і переорієнтація призначених для допомоги місць для безпритульних осіб, також сприяють зменшенню ефективності боротьби з домашнім насильством [3].

Незважаючи на надзвичайні складності, що супроводжують сучасну ситуацію в Україні, важливо відзначити, що система суб'єктів, які взяли на себе відповідальність за реалізацію заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, і надалі функціонує. Діти, які залишилися на території України, мають можливість використовувати систему заходів, передбачених чинним законодавством [4].

Ситуація для дітей, які виїхали за кордон, стає ще більш складною. Разом із стресом, пов'язаним із ситуацією в Україні, вони зазнають стресу від нового оточення, відсутності друзів та стандартного соціального кола. Дорослі, які їх супроводжують, також зазнають додаткового напруження через нові умови життя в іншій країні. Важливо враховувати, що дорослі можуть висловлювати свій стрес через насильство, яке може впливати на дітей [1, с. 35].

У порівнянні із ситуацією в Україні, де дитина може звернутися за допомогою у разі домашнього насильства, за кордоном це може бути важче. Основні труднощі полягають у мовному бар'єрі, обмеженій можливості дитини зв'язатися з поліцією та подати вірної інформації. Дитина також може стурбуватися, що її відокремлюють від сім'ї. Існує також ризик насильства, особливо якщо дитина виїхала без батьків чи інших родичів [3].

Напрями запобігання та протидії домашньому насильству включають у себе освітні заходи в школах. З урахуванням того, що багато дітей продовжують навчатися онлайн у вітчизняних школах, необхідно зосередити увагу на ідентифікації дітей, які можуть потрапити під вплив домашнього насильства. Треба проводити навчальні заходи для класних керівників, психологів та інших уповноважених осіб для підвищення рівня обізнаності у дітей з цього питання. Це допоможе дітям розпізнавати прояви насильства та знаходити шляхи вирішення проблеми [2, с. 16].

Під час таких навчань необхідно повідомляти дітям, що завжди можна звернутися за допомогою. Важливо робити акцент на існуванні національних гарячих ліній для дітей та молоді і надавати їм консультації, в тому числі через онлайн-канали, такі як Telegram, Instagram, Facebook. Важливо реагувати на будь-які підозри на насильство та забезпечувати допомогу відповідно до ситуації.

Враховуючи ратифікацію Стамбульської конвенції Україною, держава зобов'язана створювати умови для захисту своїх громадян від домашнього насильства, включаючи ситуації за кордоном. Відзначаючи це, необхідно внести зміни в законодавство України та розробити чіткі повноваження та алгоритм дій посольств та консульств України у справах запобігання та протидії домашньому насильству за кордоном.

Отже, ситуація з домашнім насильством щодо дітей під час воєнного конфлікту характеризується збільшенням факторів, які сприяють його виявленню. Проте одночасно з цим зменшилися можливості виявлення таких випадків, особливо коли дитина перебуває за кордоном. Тому вчителям під час дистанційного навчання необхідно зосередити увагу на виявленні випадків домашнього насильства.

Також слід проводити пояснювальну роботу з усіма суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, стосовно належної реакції та неприпустимості ігнорування чи применшення цієї проблематики. Важливо продовжувати профілактичну роботу серед дітей з метою їх самостійної ідентифікації проявів домашнього насильства та підвищення рівня їх обізнаності щодо звернення за допомогою. Домашнє насильство є прихованою формою правопорушення, а за кордоном його прихованість набуває загрозливих розмірів, тому особливо важливо виявляти ці факти і реагувати на них. З огляду на це, включення посольств та консульств України серед суб'єктів запобігання та протидії домашньому насильству потребує подальших досліджень і вивчення.

Список використаних джерел:

1. Павленко Т. Домашнє насильство в умовах війни: Причини та нові виклики сьогодення. 2022. С. 32.
2. Семікоп Н. В. Проблемні аспекти запобігання та протидії домашньому насильству щодо дітей під час війни в Україні. 2022. С. 29.
3. У МВС презентували мобільний застосунок для реагування на випадки домашнього та гендерно зумовленого насильства. URL : <https://mvs.gov.ua/news/u-mvs-prezentovali-mobilnii-zastosunok-dlya-reaguvannya-na-vipadki-domasnyogo-ta-genderno-zumov-lenogonasilstva>.
4. Як війна вплинула на домашнє насильство? URL : <http://www.healthright.org.ua/news-by-hr/yak-vijjna-vplinula-na-domashne-nasilstvo/>